№ 225 Դեկտեմբերի 25 **1879** Դեկտեմբերի 25 № 225

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ. կէս տարւոյնը 6 ռուբլ. Առանձին համարները 5 կոպէկով.

— [illegible]

— [illegible] գրվում են ուղղակի Тифлисъ. Редакція „Мшакъ"

Խմբագրատանը բաց է ամեն օր 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տօն օրերից)

— Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով

— Յայտարարութիւնների համար վճարվում են իւրաքանչիւր տողին 2 կոպէկ

„ՄՇԱԿ"

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱ-ԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

1880 թւին

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՒԻ ԱՄԵՆ ՕՐ, բացի տօն և [illegible] օրերից։

Լրագրի գինը և պայմանները նոյն են մնում. Մենք առաջարկում ենք [illegible] տարեկան գինը 10 ռուբլ. և կէս տարւան 6 ռուբլ. Գրվել կարելի է ՄԻԱՅՆ ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ մէջ։

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐԸ ծախվում են 5 կոպէկով հատը.

Օտար քաղաքներից պէտք է գրել հետևեալ հասցէով ТИФЛИСЪ Редакція «Мшакъ».

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ամեն բան ռոպէական.—Ներքին տեսութիւն. [illegible] Ներքին լուրեր.—Արտաքին տեսութիւն. «Тифлисъ» [illegible]—Յայտարարութիւններ.—Բանասիրական. Նոր-Նախիջևանի հայոց դպրոցի վիճակը.

ԱՄԵՆ ԲԱՆ ՌՈՊԷԱԿԱՆ

Սկսեցէք մի նոր գործ հայերի մէջ,—և առաջ ամենքը սար կերպով կը կպչեն գործին. Նրանք կը շարունակեն մի քանի ժամանակ և յետոյ յանկարծ հոգը կը առնի դէպի այն գործը, որին առաջին րոպէն կարծես ամեն [illegible] հանդիպում էր և պէտք է մշտապէս հանդիպէր....

Հիմնեցէք մի բարեգործական, կամ մի այլ ընկերութիւն հայերի մէջ։ Ընկերութեան առաջին նիստերին, ընկերութիւնը կազմող բոլոր անդամները կը ներկայանան, իրանց ցոյց կը տան գործին ջերմ համակրողներ, կը միմեանց [illegible], նոր ծրագիրներ կառաջարկեն, վէճ կը նուիրեն։ Բայց կանցնի մի քանի ժամանակ,—և ընկերութեան անդամները հետզհետէ կը դադարեն այցելել ընկերութեան ժողովի նիստերը....

Հիմնեցէք մի լրագիր. քանի դա նորութիւն է, լրագիրը բաւական բաժանորդներ կը գտնի հայերի մէջ։ Բայց հետզհետէ, նորութիւնը հնանալով, բաժանորդների թիւը կը պակասի։

Մի [illegible] է բացված յօգուտ մի որ և է ընկերութեան,—և առաջ հայերը ամեն կողմից սկսում են նուէրներ ուղարկել յօգուտ այն ընկերութեան։ Կանցնի փոքր ինչ ժամանակ և բոլորն էլ կը սկսեն սառչել...

Կազմվում է [illegible] հայերի մէջ մի մշտական թատրոնական խումբ։ Ներկայացումները սկզբից [illegible] լիքն են լինում, թատրոնում տեղ չէ ճարվում, կատարում բոլոր [illegible] ներկայացումից երկու երեք օր առաջ ծախված են լինում. Այդ պատահել է [illegible], այդ պատահել է և այս միջին ժամանակ.... Բայց հետզհետէ հայը սկսում է զգալ, նորութիւնը այդ և սկզբնական գրաւչութիւն չունի նրա համար, նորութիւնը հնանում է, և իսկ այն ժամանակ, երբ մարդը սկսում է ուրախանալ թէ հայոց հասարակութիւնը գոնէ մի որ և է բարոյական գաղափարով գրաւվեցաւ, մի որ և է բարոյական շարժում [illegible] կերպով յայտնվեցաւ մինչև այժմ դէպի ամեն բան անտարբեր եղած հայոց հասարակութեան մէջ,—յանկարծ ներկայացումները [illegible] են դատարկվել հասարակութենից։

Մի որ և է հայկական քաղաքում քաղաքային ինքնավարութիւն է մտցվում. Քաղաքի ազգաբնակութեան մեծ մասը հայերից բաղկացած լինելով, պարզ է որ ձայնաւորների մեծ մասն էլ հայերից է ընտրվում. Եւ առաջ Դումայի առաջին նիստերը յաճախում են գրեթէ բոլոր ձայնաւորները, [illegible], նոր [illegible] են առաջարկվում, յանձնաժողովներ են կազմվում, հետազօտում են գործերը։ Անցնում [illegible],—և քաղաքագլուխը ստիպվում է [illegible] կերպով ձայնաւորների [illegible] ուղարկել, որ ջերմ բերեն Դումայի դահլիճը, որովհետև ձայնաւորների օրինական թիւ չէ գա-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՆՈՐ-ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ԴՊՐՈՑԻ ՎԻՃԱԿԸ

—

Նոր-Նախիջևանի [illegible]

[illegible]

մաքրվում և նրանք չէ կարողանում կայանալ...

Ինչ պզտիկ ամեն գործում՝ հասարակական թէ ազգային, [illegible] թէ ազգային գպրոցի հոգաբարձութիւն, լրագիր թէ բարեգործական ընկերութիւն, թատրոն թէ [illegible],—հայը սկզբից ջերմ կերպով գործին ձեռք է տալիս, բայց մի քանի ժամանակից յետոյ կատարելապէս անտարբեր է դառնում դէպի սկսած գործը....

Չը գիտենք ինչո՞վ բացատրել այդ անհաստատութիւնը, տգիտութեան պակասութեամբ, թէ կրթութեան պակասութեամբ հայի մէջ,—բայց իրողութիւնը անհերքելի է թէ հայի մէջ ամեն բան, ամեն շարժում, ամեն ձգտում բռնկական է:

Հայը ամեն բանով շուտ և սաստիկ յափշտակվում է, բայց և նոյնքան շուտ յագենում է....

Մի բան կայ միայն, որ հայի մէջ բռնկական չէ, այլ տևողական և մշտական է, մի բան կայ միայն որից հայերը երբէք չեն յագենում,—այն է միմեանց դէմ բամբասելը, միմեանց դէմ ինտրիգաներ սարքելը, միմեանց վնասելը, միմեանց փոս փորելը, միմեանց ոտքը բռնելու մէջ....

Բայց ոչ, ներեցէք ընթերցող, մի ուրիշ տեսակի գործեր էլ մնացան, որոնց մէջ հայը միշտ տոկուն է, որոնցից երբէք չէ զզվում, որոնցից նա երբէք չէ յագենում,—դրանք այն գործերն են, որոնցից կարելի է հաստատ նիւթական շահ ստանալ, որոնցից կարելի է փող աշխատել:

Բայց այս տեսակ գործերումն էլ հայը երկար ժամանակ իր սկզբնական եռանդը չէ պահպանում... Նա շարունակում է նորան աշխատութեան փող աշխատել, ձեռք չէ վերցնում այն գործից, պարապմունքից, պաշտօնից կամ հիմնարկութիւնից, որից շահ ունի,—բայց նորան իսկ գործը քանի մի ժամանակից յետոյ սկսում է անհոգ կերպով տանել, պաշտօնը սկսում է անհոգ կերպով վարել և այնու ամենայնիւ կարողանում է այնպէս անել, որ նոյնքան և աւելի շատ փող է ստանում, բայց գործը աւելի վատ է գնում...

Այո՛, մի բանի մէջ միայն հայերը ոչ թէ միայն երբէք չեն թուլանում, այլ քանի գնում են աւելի և աւելի առաջադիմութիւն են անում,—դա միմեանց վնասելու գործն է....

Դրա մէջ հայը երբէք չէ յագենում, դրանից նա երբէք չէ զզվում, դա այն միակ ազնիւ զբաղմունքն է, որ բռնկական չէ լինում հայի մէջ:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԻՆ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻՑ մեզ գրում են. [illegible]

[illegible]